

den erhvervsdrivende efter en sådan ordning få adgang til at udskyde opfyldelsen af forbrugers krav. Det forekommer således, at den erhvervsdrivende ønsker at træne klagenævnsbehandlingen mest muligt eller ikke er indstillet på at efterleve nævnets afgørelse. I sådanne tilfælde bør forbrugeren ikke være henvist til først at skulle igennem en klagenævnsbehandling. Det er ligeledes i princippet ønskeligt, at de forbrugere, som foretrækker at få deres sag behandlet ved domstolene frem for ved en skriftlig nævnsbehandling, ikke afskæres herfra.

Bortset fra sådanne tilfælde er der imidlertid grund til at forvente, at forbrugere også efter gennemførelsen af de foreslåede særregler for behandling af sager af mindre værdi ved domstolene i det væsentlige vil foretrække at indbringe deres sager for forbrugerklagenævnet eller et godkendt anke- eller klagenævn fremfor at anlægge sag ved domstolene. Dette skyldes bl. a., at lovforslaget som nævnt under afsnit 4 ikke medtager retsplejerådets forslag om oprettelse af en ny retshjælpsordning på dommerkontorerne for de af lovforslaget omfattede sager. Forbrugere må derfor antages at ville foretrække nævnsbehandling på grund af den udstrakte retshjælp, der ydes af nævnene.

Efter regeringens opfattelse vil gennemførelsen af lovforslaget derfor ikke medføre nogen væsentlig forrykkelse i grundlaget for den bestående nævnsbehandlingsordning for forbrugerklager. Efter det anførte er der heller ikke grund til at vente, at udgifterne for det offentlige ved gennemførelsen af forslaget i væsentlig grad vil blive påvirket af, om de nye regler kommer til at omfatte de nævnte sager eller ej. På denne baggrund har man ikke fundet tilstrækkelig anledning til at undtage forbrugersager, som vil kunne indbringes for nævn, fra lovforslaget.

7. Afgørelser, som træffes af forbrugerklagenævnet og de godkendte klagenævne, er ikke eksigible. Det samme gælder med hensyn til forlig, der indgås for nævnene. Efterlevs nævnets afgørelse eller et forlig indgået for nævnet ikke, er det derfor nødvendigt at anlægge sag ved domstolene for at opnå en afgørelse, der kan danne grundlag for en eventuel tvangsfuldbyrdelse.

For at sikre efterlevelsen af nævnenes afgørelser blev der i forbindelse med oprettelsen af nævnsordningen i 1975 indsat en bestemmelse i retsplejeloven (§ 335 a), hvorefter forbrugeren, hvis han opfylder den økonomiske betingelse i § 330, stk. 1, nr. 2, automatisk har fri proces i sager, der indbringes for domstolene, efter at forbrugeren i den

pågældende sag har fået medhold ved nævnet. Forbrugeren kan i disse sager ikke pålægges at betale omkostninger til den anden part. Eventuelle omkostninger betales af det offentlige. Modparten skal derimod betale sagsomkostninger efter almindelige regler. De hidtidige erfaringer har vist, at nævnenes afgørelser som altovervejende hovedregel efterlevs frivilligt, og at det derfor kun i få tilfælde er nødvendigt at gå til domstolene for at få afgørelsen fuldbyrdet.

Det er nødvendigt at sikre, at de nye regler ikke medfører risiko for, at incitamentet til at efterleve nævnenes afgørelser svækkes. På denne baggrund har justitsministeriet overvejet at opretholde bestemmelsen i § 335 a. De pågældende sager vil imidlertid kunne behandles efter de foreslåede regler, og som omtalt ovenfor under afsnit 5 er der ikke behov for at kunne gøre brug af fri proces-instituttet i de af lovforslaget omfattede sager. Det må derfor anses for mest hensigtsmæssigt at ophæve bestemmelsen og indsætte særlige regler i det foreslåede kapitel om behandling af mindre sager, der i lighed med reglerne i § 335 a tilskynder til en efterlevelse af nævnenes afgørelse. Der henvises herom til bemærkningerne til lovforslagets §§ 406 og 407, stk. 3.

Den automatiske fri proces efter § 335 a omfatter også fuldbyrdelsen af afgørelsen. For at sikre at forbrugeren i de pågældende sager også fremover vil være fritaget for at skulle give personligt møde for fogedretten, foreslås det, at bestemmelsen i retsplejelovens § 492, stk. 2, hvorefter rekvirenten er fritaget herfor, hvis kravet ikke overstiger 2.500 kr., udvides til at omfatte de nævnte sager uden hensyn til kravets størrelse. Forbrugerklagenævnet har oplyst, at det vil kunne bistå forbrugeren med indgivelse af anmodning om tvangsfuldbyrdelse til fogedretten.

De pågældende sager bør endvidere som hidtil kunne behandles uden betaling af retsafgifter. Justitsministeriet vil med henblik herpå efter lovforslagets gennemførelse søge gennemført en ændring af retsafgiftsloven.

8. Lovforslaget indebærer en ændring af den gældende henvisningsordning for forbrugersager fra domstolene til forbrugerklagenævnet og de private klage- og ankenævne, der er godkendt af forbrugerklagenævnet. Efter de gældende bestemmelser i retsplejelovens § 361, stk. 1, og forbrugerklagenævnslovens § 8, stk. 2, skal domstolene henviser sager, der er omfattet af forbrugerklagenævnet eller et godkendt privat nævns kompetence, til